

modela, fotografija izložaka i idejnih skica legendi. Jednostavna izložba grafike, crteža ili slike može biti znatno poboljšana ako provjerimo da li je legenda, koja označava izloške i opisuje kulturnu sredinu u kojoj su stvoreni, jasna, sažeta i informativna. Za izložbe čiji je didaktički karakter naglašeniji (pričanje priče), potreba za ispitivanjem je još veća.

Pošto procjena zahtijeva poznавање principa odgoja i obrazovanja i psihologije, dobro bi bilo stupiti u vezu sa specijalistima u tim strukturama. On ili ona će možda htjeti preuzeti vaš plan procjene kao razredni projekt — „živi laboratorij“ za učenike.³

BILJEŠKE

1. Prijevod: Vesna Krapec-Jacques, Berislav Valušek
2. Glavni izvor za raspravu o procjeni je rad H. H. Shettela, »Exhibits: Art Form on Education Medium?«, Museum News, Vol. 52, No. 1, 1973.
3. Knjiga »Good Show — A Practical Guide for Temporary Exhibitions« može se naručiti na adresu Smithsonian Institution Traveling Exhibition Service, P. O. Box 1949, Washington, DC 20013, U.S.A., po cijeni od 17,50 dolara.

Izvještaj o videodisku podnešen u Muzeju lijepih umjetnosti u Bostonu februara 1981.

Priredila: Janice Sorkow, direktor,

Odjel fotografskih službi

Uvod

Videodisk je nova tehnologija u vezi sa spremanjem i ponovnim nalažeњem vizualnih slika. Industrija ispituje potencijal videodiska za slijedeće primjene:

- kućna razonoda (prodaja filmova);
- obrazovno programiranje;
- industrijski trening, pohrana informacija.

Muzej lijepih umjetnosti je nedavno dovršio jedan prototip, koji usvaja ovu tehnologiju za specifične potrebe u istraživanju, arhivsku pohranu predmeta zbirke i za tržišne programe bazirane na muzejskim događajima.

MFA videodisk

Muzejski videodisk sadrži 2000 dijapositiva objekata u zbirci. On radi na optičkom laser-gramofonu. Disk je bio razvijen kao prototip za temeljne projekte. Za ovaj disk postavljeni su slijedeći kriteriji:

— samo dijapositivi objekata iz knjižnice dijapositiva mogu se upotrijebiti; neće se raditi nikakva specijalna fotografija;

- dijapositivi moraju biti reprezentativni za svaki odjeel muzeja;
- dijapositivi moraju demonstrirati seriju fotografskih kvaliteta;
- dijapositivi moraju biti složeni na logičan način radi lakog pristupa.

Dijapositivi su svrstani prema odjelu, zemlji podrijetla i mediju. Ove kategorije se dalje dijele u dva kazala: listu odjela i potkazalo zemlje i medija. Ova kazala uključuju i kompjutorski program, koji upravlja diskom. Odabirom glavnog kazala, kompjutor bira grupu odgovarajućih potkazala i pruža ih gledaocu. Odabirom kazala slike se tada pojavljuju na ekranu u vremenski reguliranom slijedu.

Primjene diska unutar muzeja

Veliki je potencijal primjene videodisk/kompjutor-sistema specifično namijenjenog za muzejske primjene. Disk se može primijeniti u slijedećim područjima unutar muzeja.

Registracija:

Opće upute o predmetima mogu se unijeti u kompjutoriziranu osnovu podataka, a slike svakog predmeta se mogu unijeti na diskove. Moguće je imati trenutačni pristup slikovnoj i pisanoj informaciji o bilo kojem predmetu u zbirci.

Katalogiziranje:

Sve slike u knjižnici dijapositiva i fotografskoj zbirci mogu se staviti na disk s potpunim katalogiziranjem i referencama. Studenti i znanstvenici mogu imati pristup primercima zbirke, koji su u pohrani, na pozajmici, kao i onima koji su na izložbi.

Specijalni projekti:

Ploče koje pružaju znanstvene informacije o kolekcijama mogu se prodavati drugim muzejima i institucijama. Jedan primjer bi bio videodisk od slika, koje se nalaze u MFA i MET-u. Ovaj disk bi uključio slike i crteže s Istoka i Zapada, grčko vazno slikarstvo, oslikane tkanine itd. Kompletni kataložni sistem s pristupom predmetu može biti konstruiran i programiran u magnetoskopsko-kompjutorski sistem.

Naobrazba:

Uzajamno djelujuće sposobnosti diska su na visokoj tehničkoj razini i bilo koji disk može raditi kojom god brzinom. Producija predavanja iz povijesti umjetnosti, galerijskih tura, te posebne izložbe mogu doprijeti do mnogih vrsta posjetilaca muzeja.

Sadašnje i buduće primjene diska:

Zbog svoje sposobnosti da pohrani mnogo tisuća slika i vrati u upotrebu bilo koju u sekundi, videodisk postaje novi metod za arhiviranje vizualnog materijala. U službi fotografije umjetničkih predmeta potencijalne primjene uključuju:

- magnetoskopsko arhiviranje svih objekata u kolekciji;
- trenutačni pristup vizualnim i standardnim pismenim informacijama (nakon što je kompjutorizirana baza podataka razvijena i povezana s vanjskim kompjutorom).

Sve ove primjene smanjile bi rukovanje predmetima, dozvolile lakši pristup kolekciji i dale potpune vizualne snimke objekata.

Upute za rukovanje programom

Odabiranje vrste: pritisnuti broj susjedan spisku

Zaustavljanje: pritisnuti stop

Vraćanje ka 9 glavnih vrsta: pritisnuti 3, a zatim run

Vraćanje popisu podvrsta: pritisnuti 6, a zatim run

Preslušavanje: pritisnuti reverse

Pregledavanje: pritisnuti forward

Ponovo pokretanje programa: pritisnuti O a zatim run

Nastavljanje slušanja: pritisnuti 1

Videodiskovi: Slika u nastajanju

Thomas Newman

Zamislite medij s ogromnim kapacitetom pohrane visokokvalitetnih vizualnih slika i zvuka, trajnih i zaštićenih od habanja, bez obzira kako se često slike gledaju; medij koji će proizvesti specifičnu sliku ili filmsku sekvencu na dodir dugmeta; medij koji može kombinirati film, magnetoskopsku traku, dijapositive i zvuk pod potpunom kontrolom upotrebljivača ili kompjutera; medij koji će opskrbljivati sve širi krug potrošača i stvoriti novo sredstvo za znanstveno komuniciranje. Često videodisk izgleda kao ostvarenje jednog sna, usprkos onome što mnogi smatraju neispunjениm obećanjima »magnetoskopske revolucije« sedamdesetih godina. Videodisk posjeduje veliki potencijal za rješavanje problema, koji muzeji proživljavaju u pohrani arhive, publiciranju i izlaganju informacija.

Što je videodisk? U biti to je nov način pohrane ogromnih količina materijala u mali, podesan i jeftin paketić sličan gramofonskoj ploči. Te informa-